

2η ΕΝΟΤΗΤΑ

ΑΡΧΑΪΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

8ος αιώνας

Αρχαϊκά χρόνια

5ος αιώνας

Νέες αποικίες των Ελλήνων

Οι Έλληνες εγκατέλειψαν τα χωριά και συγκεντρώθηκαν στις πόλεις. Η πόλη έγινε κράτος με ακρόπολη και τείχος. Τότε ιδρύθηκαν πολλές αποικίες στα παράλια της Μεσογείου και του Εύξεινου Πόντου, όπου γνώρισε μεγάλη ανάπτυξη ο ποντιακός ελληνισμός.

1. Χάρτης των αποικιών

Οι συνέπειες των μετακινήσεων – Η δημιουργία των πόλεων - κρατών

Οι μετακινήσεις στον ελληνικό χώρο έφεραν πολλές αλλαγές στη ζωή των Ελλήνων. Πολλοί εγκατέλειψαν τα χωριά τους και άρχισαν να συγκεντρώνονται σε περιοχές όπου μπορούσαν να ζήσουν καλύτερα και με περισσότερη ασφάλεια. Έτσι δημιουργήθηκαν οι πόλεις-κράτη.

Ο τρόπος λειτουργίας της νέας πόλης

Κέντρο της νέας πόλης ήταν η ακρόπολη, στο πιο ψηλό σημείο της περιοχής.

η ακρόπολη:
η οχυρωμένη
τοποθεσία σ'
ένα ψηλό
σημείο της
πόλης.

Εκεί βρίσκονταν οι ναοί των θεών και τα δημόσια κτίρια.

**Τα δημόσια
κτίρια:** τα
κτίρια στα
οποία
λειτουργούν
υπηρεσίες του
κράτους.

Γύρω από αυτή χτίστηκαν οι κατοικίες των ανθρώπων. Όλος αυτός ο χώρος προστατευόταν από ψηλά τείχη.

Η αύξηση του πληθυσμού οδήγησε σε νέες μετακινήσεις (νέες αποικίες των Ελλήνων)

Η ζωή στην πόλη έγινε καλύτερη και όλοι ένιωσαν περισσότερο ασφαλείς.

Κάποιοι έμεναν στα χωριά καλλιεργώντας τη γη. Σιγά σιγά όμως ο πληθυσμός αυξήθηκε και η γη δεν έφτανε να τους θρέψει όλους.

Μερικοί τότε αποφάσισαν να εγκαταλείψουν την πόλη τους και να πάνε αλλού να ζήσουν.

Ο τρόπος με τον οποίο γινόταν αυτή η μετακίνηση

Η μετακίνηση αυτή τη φορά έγινε οργανωμένα. Η πόλη ρωτούσε το μαντείο των Δελφών για το κατάλληλο μέρος όπου θα γινόταν η εγκατάσταση.

Η τελετή της αναχώρησης, στην οποία έπαιρναν μέρος όλοι οι πολίτες, ήταν συγκινητική.

Το μαντείο: ο ιερός τόπος όπου πήγαιναν όσοι ήθελαν να μάθουν από τον θεό τι θα τους συμβεί στο μέλλον.

Με δάκρυα στα μάτια οι άποικοι αναχωρούσαν για τη νέα πατρίδα. Ο αρχηγός τους έπαιρνε το «ιερόν πυρ», με το οποίο θα άναβε τον βωμό της αποικίας. Αυτό συμβόλιζε τους στενούς δεσμούς που θα υπήρχαν ανάμεσα στη μητρόπολη και την αποικία.

το «ιερόν πυρ»: η φωτιά που έπαιρναν οι άποικοι από τον βωμό της μητρόπολης, με την οποία έπρεπε να ανάψουν τον βωμό της νέας πατρίδας.

ο βωμός: το λίθινο ή μαρμάρινο κατασκεύασμα πάνω στο οποίο οι άνθρωποι έκαναν θυσίες στους θεούς.

η μητρόπολη: η πόλη-κράτος η οποία δημιουργούσε μια αποικία.

Τα μέρη στα οποία έγιναν οι νέες αποικίες και οι σχέσεις ανάμεσα σε μητροπόλεις και αποικίες.

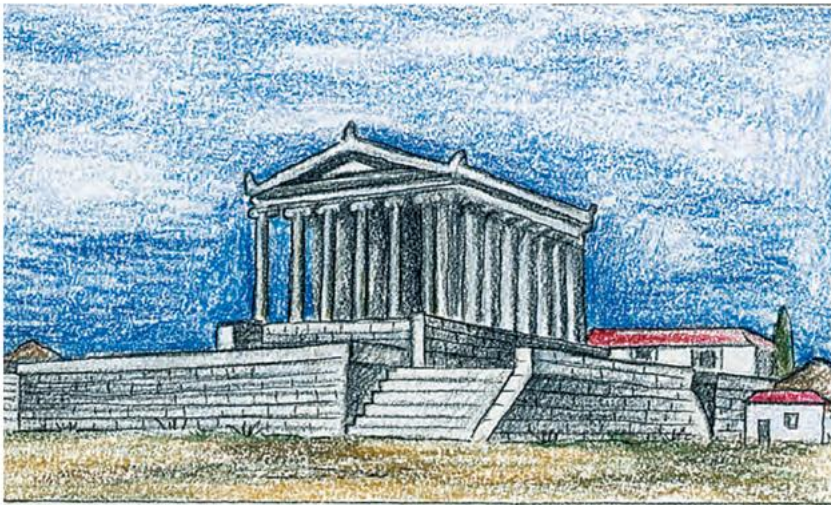
Τα παράλια της Μεσογείου και του Εύξεινου Πόντου γέμισαν από αποικίες. Οι πιο πολλές δημιουργήθηκαν στην Κάτω Ιταλία και τη Σικελία, έτσι που η περιοχή να ονομασθεί Μεγάλη Ελλάδα.

Στις αποικίες οι Έλληνες προόδευσαν. Έχτισαν ναούς και έκαναν μεγάλα δημόσια έργα. Γνώρισαν άλλους λαούς και ανέπτυξαν με αυτούς σχέσεις, χωρίς όμως να ξεχάσουν την καταγωγή τους.

Οι σχέσεις ανάμεσα στη μητρόπολη και την αποικία ήταν πάντα στενές. Ήταν μάλιστα μεγάλο κακό να πολεμήσει η μια εναντίον της άλλης.

παράθεμα 2 **Η πατρίδα είναι θεά**

3. Αναπαράσταση του ναού της Αθηνάς που βρισκόταν στην αρχαία Μίλητο

Ας αφήσουμε τους αποίκους να μοιράσουν μεταξύ τους τη γη και τα σπίτια. Στη μοιρασιά όμως πρέπει να σκεφτούν ότι αυτός που του τυχαίνει το χωράφι να θεωρεί ότι το χωράφι του ανήκει σ' ολόκληρη την πόλη, γιατί είναι η πατρίδα του και πρέπει να την περιποιείται πιο πολύ απ' ό,τι μια μητέρα τα παιδιά της. Η πατρίδα είναι θεά, βασίλισσα των ανθρώπων. Έτσι πρέπει να σκέφτονται οι άποικοι και για τους θεούς.

Πλάτωνας, *Νόμοι*, 740 E (διασκευή)

παράθεμα 3 Τα νομίσματα της Μεγάλης Ελλάδας

Μερικές από τις αποικίες άρχισαν να κόβουν τα ασημένια τους νομίσματα γύρω στα μέσα του βου αιώνα π.Χ.. Το ασημί το έπαιρναν από την Ισπανία. Δύο από τις πρώτες πόλεις που έκοψαν νόμισμα και αναπτύχθηκαν εμπορικά ήταν η Ιμέρα και ο Σελινούντας. Αντίθετα οι Συρακούσες άργησαν να κόψουν νόμισμα. Για τις χρονολογίες των νομισμάτων δεν μπορούμε να στηριχτούμε σε τίποτε άλλο εκτός από το στυλ τους. Τα εμβλήματα συνήθως είχαν κάποια σημασία. Για την Ιμέρα (αυγή) ήταν ένας πετεινός, για τη Νάξο με τα αμπέλια της ήταν το κεφάλι του Διονύσου και σταφύλια.

Τζον Μπόρτμαν, Οι αρχαίοι Έλληνες στην υπερπόντια εξάπλωσή τους. Οι πρώτες αποικίες και το εμπόριό τους (μετάφραση Ηλ. Ανδρεάδη).

4. Γύρω στο 600 π.Χ. κόπηκε το πρώτο ελληνικό νόμισμα στο νησί της Αίγινας. Εικόνιζε μια θαλάσσια χελώνα, που ήταν το σύμβολο της πόλης. (Αθήνα, Εθνικό Νομισματικό Μουσείο)

1. Γιατί, κατά τη γνώμη σου, η αποικία είχε πάντα στενή σχέση με τη μητρόπολη; Οι Έλληνες μετανάστες σήμερα τι σχέση έχουν με τη μητροπολιτική Ελλάδα;
2. Μπορείς να εξηγήσεις γιατί ο αποικισμός βοήθησε τους Έλληνες να προοδεύσουν;

2η ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΡΧΑΪΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Νέες αποικίες των Ελλήνων

1. Νομίζεις ότι βοήθησε το νόμισμα την ανάπτυξη του εμπορίου;
Ποια είναι η γνώμη σου;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*Ασημένιο νόμισμα από τον Κρότωνα, αποικία στη Μεγάλη Ελλάδα
(Εθνικό Νομισματικό Μουσείο).*

2. Να αντιστοιχίσεις στον παρακάτω πίνακα αυτά που ταιριάζουν:

Αιτίες	Αποτελέσματα
Οι άνθρωποι συγκεντρώθηκαν σιγά σιγά σε κάποιες περιοχές.	Οι άνθρωποι άρχισαν να φεύγουν και να κάνουν αποικίες.
Τα γεωργικά προϊόντα δεν ήταν πια αρκετά για όλους.	Αναπτύχθηκε το εμπόριο.
Οι αποικίες αντάλλασσαν με τις μητροπόλεις εμπορεύματα.	Δημιουργήθηκαν πόλεις-κράτη.

3. Να προσπαθήσεις να περιγράψεις τον τρόπο με τον οποίο ήταν χτισμένη μια πόλη-κράτος της εποχής εκείνης.
Αν θέλεις, μπορείς και να τη ζωγραφίσεις.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Βοηθητικό σχεδιάγραμμα

Κεφάλαιο 5: Νέες αποικίες των Ελλήνων

